

JASKÓŁKI

BIULETYN FUNDACJI „ZAWSZE WARTO”

MAJ 2019

ZAWSZE WARTO – 2018

Czwarty rok działalności pewnie nie zaowocował nadzwyczajnymi nowościami projektowymi, z pewnością potwierdził jednak słuszność decyzji programowych podejmowanych od początku naszej aktywności.

Zdecydowaliśmy i jesteśmy w tym konsekwentni, że nie w ilości inicjatyw będziemy szukać źródła sukcesu, a w wyborze kilku projektów, realizowanych w różnych przestrzeniach, konsekwentnie i z nieustannym naciskiem na ich aktualizację i atrakcyjność.

Nie brak nam w takim działaniu determinacji i pomysłów. Czasem, niestety, brak kadry.

To, co jest w naszym przekonaniu ogromnym sukcesem roku 2018 to Dyktando Niepodległościowe.

Organizacja przedsięwzięcia w 6 województwach, uzyskanie wszędzie patronatów kuratorów (warunek uzyskania przez finalistów i laureatów dodatkowych punktów na świadectwie!) oraz wsparcia prezydentów miast i marszałków województw, a przede wszystkim pozyskanie niezawodnych partnerów a za

nimi kilkunastoosobowych zespołów dyktando poprawiających wymagało ogromnej pracy. Efekt ilościowy i jakościowy przerósł nasze wyobrażenia i oczekiwania.

Dyktando było też promowane we wszystkich lokalnych rozgłośniach Polskiego Radia głosem pani prof. Anny Polony, która niezwykle sympatycznie projekt nasz wsparła.

Ponad 53 000 uczestników, 6 Gal finałowych, z udziałem przedstawicieli władz miast i województw oraz kuratorów jest najlepszym podsumowaniem wydarzenia.

To największy tego typu projekt edukacyjny w Polsce.

O innych wydarzeniach i projektach piszemy poniżej. Nie o wszystkich jednak. Nie pozwala na to objętość biuletynu.

Wszystkie, lub prawie wszystkie, zrealizowane przez nas przedsięwzięcia mają jednak swój ślad na naszej stronie internetowej (www.zawszewarto.pl).

Zapraszamy do jej śledzenia.

Informacje o podstawowych, największych projektach realizowanych w roku 2018

Miniony rok, rok 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości, był czasem postawienia wszystkich sił i pomysłów na rozwinięcie Dyktanda Niepodległościowego.

Z wymiaru przedsięwzięcia małopolskiego udało nam się rozwinąć projekt do skali ogólnopolskiej.

Podczas gdy w roku 2017 dyktando pisało 17 000 tysięcy uczniów, w roku 2018 już 53 000 z sześciu województw Polski południowej (dolnośląskie, lubelskie, małopolskie, opolskie, podkarpackie i śląskie). To duży sukces.

Dyktando w tej skali angażuje około 3000 nauczycieli – wolontariuszy w przystępujących do przedsięwzięcia szkołach i około 80 w grupach koordynatorów wojewódzkich. Przekłada się to na ok. 16 000 godzin pracy przy poprawie dyktand na etapie szkolnym oraz 600 godzin w etapie wojewódzkim.

Dyktando to ogrom pracy również naszego partnera, czyli Stowarzyszenia Polonistów, które w Dyktandzie Niepodległościowym jest od początku. Przygotowuje znakomite teksty, pełni funkcję komisji wojewódzkiej oceniającej prace oraz przygotowuje Galę finałową dla uczniów województwa małopolskiego.

Dyktandowy projekt stał się sukcesem za sprawą pozyskania naprawdę mocnych partnerów w każdym województwie oraz 2500 szkół, gdzie dyktando pisaliśmy.

Dla istnienia i nagłośnienia projektu trudno nie podkreślać roli kampanii promocyjnej prowadzonej w regionalnych rozgłośniach radiowych i piękny spot-zaproszenie do udziału

w Dyktandzie 100-lecia zrealizowany dzięki uprzejmości i zaangażowaniu Pani prof. Anny Polony.

To wreszcie sześć uroczystości finałowych: w Krakowie, Wrocławiu, Opolu, Lublinie, Rzeszowie i Katowicach, na których wręczyliśmy nagrody i dyplomy, a uczestnicy mieli okazję zwiedzić w ramach tych spotkań znakomite muzea i obiekty historyczne.

Jubileuszowej edycji Dyktanda towarzyszyła przygotowana przez nas wspólnie z UP w Krakowie ankieta „na 100 lecie”: *Kogo uważam za najważniejszego Polaka w minionym stuleciu?*

Opracowanie zajęło nam kilka miesięcy, ale wyniki tego badania są imponujące i niezwykle ciekawe (dostępne na życzenie).

To, że przedsięwzięcie zrealizowaliśmy jako Fundacja praktycznie w dwie osoby, jest nie do uwierzenia. Realizacja wymagała bowiem przejechania wielu tysięcy kilometrów, odbycia niezliczonych spotkań, napisania wniosków patronackich, pozyskania sponsorów i darczyńców (prezenty, poczęstunki, dyplomy i listy gratulacyjne). A potem, już całkiem po... – udziału w sześciu Galach projektu w ciągu kilku listopadowych dni!

Uważamy VI edycję Dyktanda za nasz wielki sukces organizacyjny, logistyczny i społeczny. Udało się zgromadzić wielkie grono przyjaciół Fundacji w całej południowej Polsce.

To znakomita baza do rozwoju innych naszych projektów.

Poniżej kilka ciekawostek liczbowych dotyczących Dyktanda:

W sześciu edycjach Dyktanda udział wzięło:

2013	5 tysięcy uczniów z 285 szkół Małopolski
2014	7 786 uczniów z 348 szkół Małopolski
2015	8 662 uczniów z 369 szkół Małopolski
2016	16 000 uczniów z 506 szkół Małopolski oraz pojedyncze szkoły z województw świętokrzyskiego i łódzkiego
2017	11 000 uczniów z 490 szkół Małopolski, 2000 uczniów z 93 szkół województwa śląskiego oraz pojedyncze szkoły z województwa świętokrzyskiego i łódzkiego
2018	prawie 53 tysiące uczniów z 6 województw (dolnośląskie, lubelskie, małopolskie, opolskie, podkarpackie i śląskie)

Uczestnikami VI edycji było prawie 53 tysiące uczniów z 6 województw:

	ogółem	SP kl. IV-VI	SP kl. VII-VII i gimnazja	szkoły ponadgimnazjalne
dolnośląskie	6892	1166	5380	346
lubelskie	8003	3855	3827	321
małopolskie	15795	9276	4506	2013
opolskie	2649	340	1469	840
podkarpackie	12331	5492	5676	1163
śląskie	7149	5335	1247	567

Herbaciarnia Naukowa – siła tradycji i siła naszych WIELKICH GOŚCI

Rok 2018 to kolejny, 11 cykl spotkań Herbaciarni Naukowej w Polskiej Akademii Nauk.

Czasem trudno zaprosić naszych wspaniałych Gości, uzgodnienia trwają rok, dwa lata, czasem z żalem widzimy, że frekwencja nie ta co dawniej... Przychodzi jednak kolejne spotkanie i wszystko jest wspaniale. Tak to już chyba być musi. Zmieniają się czasy, zmieniają się warunki, zmieniają się odbiorcy.

Dziewięć kolejnych spotkań (111-119) to wędrówki od tajemnic technik satelitarnych (prof. Marek Grzegorzewski) do piękna mowy ojczystej (prof. Jan Miodek). Od siły pasji i woli (prof. Jerzy Stuhr, red. Kuba Niziński, Małgorzata Niemczyk), po siłę wiedzy i nauki (dr Michał Krupiński). Wreszcie znów humaniści: dr Joanna Talewicz-Kwiatkowska, red. Anna Grochowska i Wojciech Bonowicz.

W październiku 2018 rozpoczęła się 12 edycja. Cieszymy się bardzo, że Herbaciarnię wspiera Polska Akademia Umiejętności.

Jesienne Święto Poetów

Tu wszystkiemu winna Ewa Lipska. To od Jej jubileuszu, od Jej poezji się zaczęło. I dobrze, że się zaczęło. Pojawił się pomysł święta, a potem doszedł kolejny niezwykle patronat – kilka kroków od Fundacji znajduje bowiem się rodzinny dom przyjaciółki Ewy Lipskiej – Wisławy Szymborskiej. I jak nie wierzyć, że dobre moce płynące z Radziwiłłowskiej 29 nie obejmują fundacyjnego adresu??!!

Jak nie patrzeć – od kilku lat potrzeba sięgania po poezję jako wyraz emocji, refleksji, smutków i radości skutkuje dziesiątkami prac przesyłanych na konkurs poetycki, który z wojewódzkiego stał się już ogólnopolskim.

W ostatnim roku podsumowujący edycję tomik Poetyckich Jaskółek zechcieli swoimi nazwiskami docenić i otworzyć Wojciech Bonowicz wierszem „Opowiadanie” (z tomiku Druga ręka) oraz Jerzy Dmitruk grafiką „Dostatek i statek” (z cyklu Siewca urodzaju). Obu mistrzom serdecznie dziękujemy.

Prawie 150 nadesłanych prac, to ogrom pracy, dyskusji i już pewien kłopot, ale jury dało radę! Serdecznie dziękujemy.

Dzisiaj czekamy już na IV edycję tomiku, którą otworzy wiersz Adama Zagajewskiego, a swoją refleksją graficzną podzieli się z młodymi Sebastian Kudas – znany krakowski artysta plastyk.

Śniadania z PROFESOREM

W cieniu projektów tych z tradycją i rozmachem, od trzech lat realizujemy cichutkie przyjemności. To sobotnie nieregularne spotkania z ludźmi, których znać warto.

W roku 2018 mieliśmy szczęście gościć ks. prof. Tadeusza Pieronka (†). W ostatnich dniach września wydaliśmy natomiast śniadanie dla studiujących w Krakowie laureatów (2014-2018) Ogólnopolskiego Projektu „Matura na 100 procent”. Spotkania te chcemy na trwałe wpisać do kalendarza naszych wydarzeń – są tego warte.

Piknik na powitanie lata Lato czeka

Tradycyjne, w ostatnim tygodniu roku szkolnego 2017/2018 zaprosiliśmy do Ogrodów firmy FARMONA dzieci oraz mieszkańców Krakowa na niemal wakacyjne zabawy i konkursy.

Dopisała znakomicie pogoda oraz frekwencja (ponad 800 uczestników), a szczególnym zainteresowaniem (poza tradycyjnymi warsztatami plastycznymi i rzeźbiarskimi), cieszyło się laboratorium kosmetyczne Farmony, zajęcia z pierwszej pomocy Pogotowia Ratunkowego oraz jazda na kucyku. Był też piękny pokaz baletu (OSM I st. w Krakowie), zajęcia taneczne i atrakcyjne występy muzyczne uczennic XV Liceum Ogólnokształcącego w Krakowie.

W czerwcu 2019 spotkamy się na piątej już edycji Pikniku LATO CZEKA.

„Tego by Mrozek nie wymyślił”

Z inicjatywy Fundacji, w partnerstwie z Wydawnictwem Literackim, Piwnicą pod Baranami oraz we współpracy z Krakowskim Biurem Festiwalowym wróciliśmy do twórczości spoczywającego w Panteonie Narodowym Sławomira Mrożka.

Konkurs na prace literackie i rysunki inspirowane twórczością pisarza, felietonisty i rysownika miał zasięg ogólnopolski, był bardzo trudny i może dlatego nie skutkował lawiną prac. Nie znaczy to, że jury miało łatwe zadanie. KAŻDA nadesłana praca prezentowała niebywale wysoki poziom, a umiarkowana ich liczba była wynikiem stopnia trudności. Nagrody w konkursie ufundowali: Piwnica pod Baranami, Wydawnictwo Literackie i Fundacja, a nagrodzone prace graficzne zawisły w naszym Salonie Radziwiłłowskim w październiku 2018.

Ogólnopolski Projekt MATURA NA 100 PROCENT

Kolejnym naszym, również ogólnopolskim projektem, jest „Matura na 100 procent”.

W ostatniej edycji współgospodarzem finałowej Gali projektu był prezydent Lublina dr Krzysztof Żuk. Była to już piąta edycja i ten mały jubileusz znakomicie uczciła absolwentka VI LO w Krakowie, Weronika Tupaj, zdając wszystkie 10 egzaminów maturalnych na 100 procent. Zdarzyło się to po raz pierwszy odkąd istnieje projekt, a skalę sukcesu najlepiej obrazuje fakt, że w ciągu minionych pięciu lat egzaminy maturalne zdawało w Polsce 1 333 784 maturzystów.

Gala potwierdziła, że nasz pomysł promowania najlepszych polskich maturzystów, ich szkół i środowisk, które tworzą warunki do takich sukcesów, okazał się trafiony i tylko żal, że wciąż tak niewielkie jest zainteresowanie nim ze strony najlepszych polskich uczelni.

Pracujemy jednak intensywnie, aby to zmienić.

Zamierzamy nie ustawać w wysiłkach i mamy Przyjaciół, którzy nas w tym wspierają – w roku 2019 (20-21 września) laureatów naszego konkursu zaprosił do Gdyni Prezydent Wojciech Szczurek. Są też plany na lata następne: 2020 Katowice, na zaproszenie Prezydenta Miasta Marcina Krupy oraz 2021 Rzeszów, na zaproszenie Prezydenta Tadeusza Ferencza.

Za nami pięć edycji konkursu.

Dwie finałowe gale odbyły się w Krakowie – zaczynaliśmy u siebie – (Ogrody Sztuki i MCK), trzecia we Wrocławiu (Stary Ratusz), czwarta w Warszawie (Biblioteka Uniwersytecka), piąta (2018) w gościnie u Prezydenta Lublina.

Przez ten czas do egzaminów maturalnych wg kryteriów CKE przystąpiło łącznie 1 333 784 osób: 2014 – 293 974, 2015 – 275 568, 2016 – 258 372, 2017 – 258 030, 2018 – 247 840.

Bardzo surowe kryteria regulaminowe spełniło w tym czasie 284 maturzystów, finalistów konkursu.

Spośród nich Kapituła nominowała do tytułu laureata 107 osób (2014 – 11; 2015 – 21, 2016 – 25; 2017 – 25; 2018 – 25).

Wśród 107 dotychczasowych laureatów (2014-2018) 62 to kobiety i 45 mężczyźni. W 2018 było to odpowiednio 14 kobiet i 11 mężczyzn.

Kapituła, nominując corocznie zwycięzców, uznaje, że ze względu na niezauważalne wręcz różnice wyników najlepszych z najlepszych nie należy ustanawiać dodatkowego rankingu. Wszyscy nagrodzeni to elita elit.

Laureaci projektu 2014-2018:

- pochodzą z następujących województw: dolnośląskie 10 (*2), kujawsko-pomorskie 4 (*1), lubelskie 6 (*1), łódzkie 4, małopolskie 28 (*6), mazowieckie 17 (*6), opolskie 4, podkarpackie 1, podlaskie 3 (*2), pomorskie 8 (*2), śląskie 9 (*3), świętokrzyskie 1, wielkopolskie 4 (*1), zachodniopomorskie 8 (*1).
- są najczęściej absolwentami następujących szkół: V LO im. Augusta Witkowskiego w Krakowie (11), XIII LO w ZSO Nr 7 w Szczecinie (6), III LO z Oddz. Dwujęzycznymi im. Marynarki Wojennej RP w Gdyni (5), XIV LO im. Stanisława Staszica w Warszawie (4), LO Nr XIV im. Polonii Belgijskiej we Wrocławiu (3).
- na miejsce swoich studiów wybierali najczęściej: Uniwersytet Warszawski (25), Uniwersytet Jagielloński (24), University of Oxford (6), Uniwersytet A. Mickiewicza w Poznaniu (6), Akademia Górniczo-Hutnicza (5), Warszawski Uniwersytet Medyczny (3), University of Cambridge (3), Politechnika Warszawska (3), Politechnika Wrocławska (2), SGH (2), Technische Universität Berlin (2), University College London (2).

PROJEKTY GRANTOWE 2018		Kwota dotacji	Wartość zadania	Wkład własny
1	UMWM – Naukowe inspiracje: Nowe interpretacje młodych	10 000	11 200	1 200
2	UMWM – Małopolska WIE: VI Dyktando Niepodległościowe	10 000	11 200	1 200
3	UMWM – Każde dziecko ma talent: Wyobraźnia bohatera	9 900	11 180	1 200
4	UMWM – Każde dziecko ma talent: Poetyckie Jaskółki – tomik III	8 000	9 000	1 000
Łączna wartość pozyskanych środków		37 900	42 580	4 600

DAROWIZNY		Darczyńca	Wartość
Darowizny rzeczowe		S.I.W. ZNAK	2 834,50
		Wydawnictwo Literackie	620,00
		Polska Akademia Umiejętności	1 200,00
Darowizny finansowe	na fundusz stypendialny „Matura na 100 procent”	Laboratorium Kosmetyków Naturalnych FARMONA	10 000,00
		Urząd Miasta Wrocławia	10 000,00
		Urząd Miasta Krakowa	4 000,00
		Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	27 500,00
	na organizację Gali „Matura na 100 procent”	Urząd Miasta Lublin	28 500,00
	na fundusz stypendialny „Zawsze Warto”	członkowie Rady Programowej Fundacji	4 130,00
	na Stypendia „Sen nocy letniej”	inne prywatne darowizny	12 000,00
	na konkurs „Tego by Mrozek nie wymyślił”	Piwnica pod Baranami	1 000,00
OPP 1%			11 137,90
Łączna wartość pozyskanych środków			112 922,40

Fundacja realizuje trzy projekty stypendialne:

MATURA NA 100 PROCENT

Stypendyści projektu to laureaci Ogólnopolskiego Projektu „Matura na 100 procent”. W jubileuszowej V edycji, której finał na zaproszenie Prezydenta dr Krzysztofa Żuka odbył się w Lublinie, stypendia Laboratorium Kosmetyków Naturalnych FARMONA sp. z o.o. otrzymali: **Weronika Tupaj** z VI Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Mickiewicza w Krakowie i **Przemysław Podlesny** z II Liceum Ogólnokształcącego im. Piotra Firleja w Lubartowie.

Godnym podkreślenia jest stypendium dla zwyciężczyni tej edycji, pierwszej laureatki naszego projektu, która zdała wszystkie egzaminy na 100 procent. Osiągnięcie Weroniki Tupaj pozwoliło Organizatorom po raz pierwszy przyznać statuetkę Złotej Jaskółki.

Stypendia otrzymali też wszyscy laureaci z Wrocławia oraz laureaci i finaliści z województwa mazowieckiego.

ZAWSZE WARTO

To stypendium przyznawane po raz trzeci ze składek członków Rady Programowej naszej Fundacji dla osobowości roku POSM II st. im. F. Chopina w Krakowie.

Główne stypendium otrzymała tym razem absolwentka klasy V, **Marianna Siptarowa** (2500,00) – absolutnie niezwykła młoda dama – mistrzyni gry na fortepianie.

Kapituła przyznała również w tej edycji wyróżnienie. Otrzymała je **Agnieszka Wójcik** (1000,00).

NAUKA OWOCUJE

To stypendium o charakterze zamkniętym, przyznawane przez Kapitułę firmy FARMONA i Fundację dzieciom pracowników firmy FARMONA. W trzeciej edycji stypendia otrzymali:

- w kategorii szkół podstawowych – **Joanna Zięba**, uczennica kl. V Szkoły Podstawowej nr 29 w Krakowie (10x100,00)
- w kategorii szkół ponadgimnazjalnych – **Sylwia Tomczyk**, uczennica kl. I Technikum Obsługi Turystycznej w Jordanowie (10x250,00)

NIC BEZ MUZYKI

Muzyka towarzyszy nam od pierwszego dnia powołania Fundacji, a współpraca z POSM II st. im. F. Chopina w Krakowie ma już 12-letnią tradycję.

Młodzi muzycy są obecni w PAU na każdym spotkaniu Herbaciarni Naukowej, towarzyszą nam w czasie spotkań z poezją oraz koncertów noworocznych.

Wspólnie realizujemy też dwa cykle muzyczne.

Pierwszy – to niedzielne, otwarte dla przyjaciół i mieszkańców Krakowa PORANKI MUZYCZNE (każda trzecia niedziela miesiąca, godz. 11.00). W roku 2018 odbyło się łącznie 7 takich koncertów, spotkania prowadzi Pani Maria Zielińska (POSM).

Drugi z cykli – to adresowana do najmłodszych dzieci (klasy I-III oraz najstarsze grupy przedszkolne) Muzyczna Akademia Malucha, którą znakomicie aranżuje i prowadzi nauczycielka POSM – Pani Beata Augustyn.

W ubiegłym roku odbyło się 5 koncertów-warsztatów.

Bez wątpienia najważniejszym wydarzeniem artystycznym ubiegłego roku był koncert – spektakl przygotowany z okazji 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości (9.11.2018).

Wieczór znakomicie uświetniły wspomnienia o Ignacym Paderewskim przygotowane i wyreżyserowane przez Panią prof. Annę Lutosławską, która poświęciła temu wydarzeniu mnóstwo czasu i osobistego zaangażowania.

Muzycznie wieczór uświetniła uczennica p. prof. Ewy Bukojemskiej, studentka krakowskiej Akademii Muzycznej – Karyna Varabei.

Z okazji jubileuszowego koncertu przygotowaliśmy reprint słynnego MENUETA Ignacego J. Paderewskiego.

muzyczne PORANKI

CIEKAWOSTKI... INNE

Chcąc trafić w zmieniające się zainteresowania i pasje młodych ludzi i wyjść naprzeciw ich pozaszkolnym potrzebom edukacyjnym, postanowiliśmy zbadać te preferencje w sposób metodyczny, naukowy.

Sami oczywiście takiego potencjału nie mamy, ale od czegoś są nasi przyjaciele! W tym przypadku postawiliśmy na współpracę z krakowskimi uczelniami.

W roku 2018 podpisaliśmy dwie umowy z nadzieją, że posiadane przez nas dane i doświadczenia umożliwią pedagogom i psychologom oraz socjologom przygotować potrzebne analizy tak, aby pomogły nam w ukierunkowaniu naszych projektów.

W ramach umowy z Instytutem Filozofii i Socjologii Uniwersytetu Pedagogicznego mamy już pierwsze efekty współpracy.

Powstały materiał dotyczył przeprowadzonej przez nas wśród uczestników VI edycji (100 lat niepodległości) Dyktanda Niepodległościowego „Po polsku o historii” 2018 ankiety: *Kogo uważam za najważniejszego Polaka w minionym stuleciu?*

Z Akademią Ignatianum pracujemy nad analizą źródeł sukcesów najlepszych polskich maturzystów, laureatów projektu „Matura na 100 procent”. To jednak projekt kilkuletni, pierwsze efekty pojawiają się za dwa, trzy lata.

Nasze własne opracowanie mieliśmy okazję prezentować już jesienią ubiegłego roku na XXII Ogólnopolskiej Konferencji Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Edukacyjnej w Katowicach.

Absolutnie nie możemy zapomnieć o wydawanych od pierwszego roku działania Fundacji JASKÓŁKACH.

W roku 2018 ukazały się trzy wydania naszego biuletynu. Pierwsze, jako wydawnictwo adresowane do członków Rady, Rady Programowej i Zarządu, zawierające materiały podsumowujące i sprawozdawcze za rok 2017.

Drugi numer zaadresowany był do uczestników V Gali Ogólnopolskiego Projektu „Matura na 100 procent”, trzeci trafił do finalistów oraz nauczycieli i szkół z sześciu województw Polski południowej, uczestników VI edycji Dyktanda Niepodległościowego „Po polsku o historii”.